

підприємства в цілому. Також є важливим для конкретного підприємства використання локальної та глобальної комп’ютерної мережі та використання автоматизованих систем діловодства. Комп’ютерна мережа призначена для об’єднання декількох комп’ютерів з метою обміну даними. Мережа дає можливість використовувати загальні ресурси. Це можуть бути бази даних, програми, зовнішні пристрой. Використання автоматизованих систем сприяє покращенню організації документообігу, оформленню документів і в цілому організації діловодства на підприємстві. Безумовно є важливим використання спеціалізованих пакетів прикладних програм, в залежності від специфіки підприємства та його структурних підрозділів.

Список використаних джерел

1. Бездрабко В. В. Управлінське документознавство : навч. посіб. / В. В. Бездрабко. – Київ, 2006. – С. 119–136.
2. Блощинська В. П. Сучасне діловодство : навч. посіб. / Блощинська В. П. – Київ : Центр навч. л-ри, 2005. – 319 с.
3. Гордієнко К. Діловодство в роботі секретаря : практ. посіб. / Гордієнко К. – 3-е вид., змінене та допов. – Київ : КНТ, 2009. – 304 с.
4. Гончарова Н. І. Документаційне забезпечення менеджменту : навч. посіб. / Гончарова Н. І. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 259с.
5. Гончарова Н. І. Документаційне забезпечення менеджменту : навч. посіб. / Гончарова Н. І. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 260 с.
6. Діденко А. М. Сучасне діловодство : навч. посіб. для проф.-тех. закл. Освіти / Діденко А. М. – 3-е вид. – Київ : Либідь, 2004. – 383 с.
7. Попчук О. В. Документне забезпечення управлінської діяльності організацій : навч.-метод. посіб. / Попчук О. В. – Рівне : Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, 2012. – 116 с.

УДК 640.412

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗІ ЗВЕРНЕННЯМИ ГРОМАДЯН ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

H. В. Погоріла, магістр спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Л. М. Колєчкіна, д. ф.-м. н., професор – науковий керівник

Анотація. Стаття регламентує організацію роботи зі зверненнями громадян, а саме з пропозиціями, заявами та скаргами

громадян в органах державного управління. Метою статті є ознайомлення з сутністю, видами та системою організації роботи зі зверненнями громадян, яка визначає порядок роботи з пропозиціями, заявами та скаргами громадян. Право на звернення забезпечує громадянам можливість обстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх в разі порушення, участі в управлінні державними і громадськими справами та впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій. Звернення громадян до органів державної влади та органів місцевого самоврядування мають важливе значення в забезпеченні постійного зв'язку між державою та громадянином, в вирішенні життєво важливих проблем окремої людини і суспільства в цілому, і реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, в процесі побудови демократичної, соціальної, правової держави.

Abstract. The article regulates the organization of work with appeals of citizens, namely, with proposals, applications and complaints of citizens in public administration. The purpose of the article is to get acquainted with the essence, types and the system of organization of work with appeals of citizens, which determines the procedure of work with the proposals, applications and complaints of citizens. The right to appeal provides citizens with the opportunity to uphold their rights and legitimate interests and restore them in case of violation, participate in the management of state and public affairs and influence the improvement of the work of state and local government bodies, institutions, enterprises and organizations. Citizens' appeals to state authorities and local self-government bodies are essential in ensuring constant communication between the state and citizen, in solving vital problems of an individual and society as a whole, and the realization of constitutional rights and freedoms of man and citizen, in the process of constructing a democratic, social, legal state.

Ключові слова: документ, звернення громадян, скарги, органи державної влади

Постановка проблеми. При правильній організації роботи зі зверненнями громадян та їх вплив на діяльність органів державної влади дуже ефективно можна взаємодіяти з органами державної влади. При цьому прискорюється взаємозв'язок і взаєморозуміння з органами державної влади, у свою чергу, є об'єктив-

ною основою для ефективної діяльності органів державної влади.

Проблема організації роботи зі зверненнями громадян безумовно існує і носить фундаментальний характер, що визначається важливою роллю органів державної влади. На сьогодні є важливим організація роботи і взаємодії органів та громадян, як важливої складової для функціонування державної влади в цілому. Отже, питання організація роботи зі зверненнями громадян та їх вплив на діяльність органів державної влади є актуальним.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Звернення громадян є одним із засобів захисту їх прав та законних інтересів. Це право закріплено основним законом держави. У статті 40 Конституції України наголошено, що всі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і надати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк [1–4].

Право на звернення забезпечує громадянам можливість відстоювання своїх прав і законних інтересів, відновлення їх у разі порушення, участі в управлінні державними та громадськими справами, впливу на поліпшення роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій [5, 6].

Формулювання мети. Метою статті є вивчення організації роботи зі зверненнями та громадян, їх вплив на органи державної влади, як важливої складової для функціонування державної влади в цілому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звернення громадян до органів державної влади й органів місцевого самоврядування мають важливе значення у забезпеченні постійного зв'язку між державою та громадянином, у вирішенні життєво важливих проблем окремої людини і суспільства в цілому, реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина в процесі побудови демократичної, соціальної, правової держави.

Громадяни України у своєму повсякденному житті зіштовхуються з необхідністю звертатися з тих чи інших питань в уставови, організації, органи влади тощо. Право звернення громадян регламентується Конституцією України, Законом України «Про звернення громадян» [1] та низкою підзаконних нормативних

актів різних державних органів, які регламентують питання розгляду письмових звернень громадян і посадових осіб підприємств, установ, організацій.

Закон України «Про звернення громадян» від 02 жовтня 1999 року визначає три види звернень громадян: пропозиція (зауваження), заява (клопотання), скарга, як показано на рис. 1. Пропозиція (зауваження) становить звернення громадян, де висловлюються поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин і умов життя громадян, удосконалення правової основи державного та громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави та суспільства [5]. Пропозиція (зауваження) становить звернення громадян, де висловлюються поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин і умов життя громадян, удосконалення правової основи державного та громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави та суспільства. Заява (клопотання) визначає звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав і інтересів, про визнання за особою відповідного статусу або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

Скарга є зверненням з вимогою про поновлення прав і захист інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Тому, Закон України «Про звернення громадян» регулює питання практичної реалізації громадянами України наданого Конституцією України права (ст. 40) вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статутів пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і суспільних органів. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності

та дисципліни в державному управлінні істотно відрізняється від контролю і нагляду. Відмінність між ними полягає в тому, що ініціаторами перевірок тут виступають не державні утворення (їх посадові особи), а громадяні. Звертаючись до компетентних органів із заявами і скаргами, вони сигналізують про виявлені ними порушення законності та дисципліни, надаючи тим самим змогу повноважним органам розібратися в суті справи, притягти, якщо на це є підстави, до відповідальності винних.

Рисунок 1 – Види звернень громадян [2]

Звернення громадян за захистом своїх прав у компетентні органи є важливим засобом забезпечення їх прав і свобод, законності та дисципліни в цілому [3].

Висновки. Отже, забезпечення всебічного розгляду звернень громадян, порушених у них проблем, оперативне їх вирішення, задоволення законних прав та інтересів громадян є на сучасному етапі одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальним обов'язком їх посадових і службових осіб, фактором забезпечення суспільно-політичної та економічної стабільності в державі. Україна є демократичною, соціальною та правовою державою. Це передбачає тісний зв'язок людини, громадянина та держави, який, як правило, забезпечується зверненням громадянина і відповідним реагуванням державних органів на це звернення. Саме тому необхідно пам'ятати, що від стану розгляду звернень громадян залежить стан реформування та демократизації суспільства, добробут народу, авторитет державної влади.

Список використаних джерел

1. Про звернення громадян : Закон України: прийнятий 02 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2016. – № 30, ст. 542.

2. Загуменник В. І. Державне управління та виконавча влада в Україні / Загуменник В. І. – 2016. – 157 с.
3. Історія виникнення звернень громадян та їх вплив на діяльність органів державної влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_24799. – Назва з екрана. – Дата звернення : 19.09.18.
4. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>. – Назва з екрана. – Дата звернення : 19.09.18.
5. Конституційне право громадян на звернення до органів державної влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_39684. – Назва з екрана. – Дата звернення : 19.09.18.

УДК 640.4:002.1

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТООБІГУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Ю. В. Рибальченко, магістр спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Л. М. Колечкіна, д. ф.-м. н. професор – науковий керівник

Анотація. Будь-яка навчальна установа, незалежно від форми власності самостійно вирішує проблему документного забезпечення управління, за рахунок удосконалення якої стає можливим підвищення рівня її ефективності, корпоративної культури взагалі. Для вищого навчального закладу робота з документами – один із головних методів діяльності, оскільки завжди виникає необхідність фіксування того чи іншого результату діяльності, як колективу в цілому, так і кожного студента зокрема.

Обсяги технічної роботи з документами іноді замінюють основний зміст діяльності організації. За даними дослідження, що проводилося Siemens Business Services у ряді компаній 30 % робочого часу витрачається працівниками на пошуки та погодження документів; 6 % документів губляться; кожний внутрішній документ копіюється до 20 разів; на 20–25 % зростає продуктивність праці персоналу при використанні електронного документообігу; вартість архівного збереження електронних документів на 80 % нижче порівняно з їхніми паперовими копіями [1].